

SUBIRACHS

P I N T U R E S   D E L   2 0 0 4   A L   2 0 0 9

Del 17 de desembre de 2010 al 23 de gener de 2011

Aula de Cultura Caixa Penedès
Fòrum Berger Balaguer

Rambla Nostra Senyora, 6
08720 Vilafranca del Penedès

Horari:

De dimarts a dissabte, de 18 a 20 h
Diumenges i festius, de 12 a 14 h i de 18 a 20 h
Dilluns tancat

Caixa Penedès
Obra Social

SUBIRACHS

P I N T U R E S   D E L   2 0 0 4   A L   2 0 0 9

Caixa Penedès
Obra Social

SUBIRACHS

Pintures del 2004 al 2009

L'escultura és la tècnica a la qual Josep Maria Subirachs (Barcelona, 1927) ha dedicat la vida, però, com a artista polifacètic, no s'ha centrat mai en un únic focus d'interès. Prolífic dibuixant, també ha explorat el món de l'obra gràfica, sobretot a través del gravat i de la litografia, ha dissenyat joies i medalles, ha fet cartons per a tapissos i ha projectat escenografies per al teatre. Coincidint amb el canvi de mil·lenni, Subirachs percep que no li és possible resistir l'esforç físic que requereix la pràctica de l'escultura i és en aquest nou estadi vital quan es refugia en la pintura, iniciant una sèrie de cent setanta quadres, acrílics sobre taula, vint-i-dos dels quals són els que s'exposen a l'Aula de Cultura Caixa Penedès.

Les pintures que podem contemplar al Fòrum Berger Balaguer de Vilafranca del Penedès no són, en absolut, les primeres experiències de Subirachs com a pintor, ja que el 1973 realitzà una quinzena d'olis sobre tela, obrint el que es va considerar com un parèntesi, no pas un descans, de la seva producció escultòrica. Més tard van aparèixer les anomenades escultopintures que constitueixen el preludi de la faceta que ara ens ocupa. En el seu intent d'esborrar límits i convencions juxtaposava tècniques diverses: escultura/arquitectura, pintura/escultura, tot aprofitant els recursos tècnics que li proporcionaven els diferents materials.

En la pintura de Subirachs apareix inequívoca la seva personalitat com a artista, una identitat forjada al llarg d'una llarga i reconeguda trajectòria com a escultor que

ha deixat la seva empremta fermament marcada en l'espai públic. El canvi de tècnica li permet seguir elaborant, dia rere dia, una obra nova que perllonga el seu ininterromput procés creatiu.

Formes i volums, línies i plans, murs i piràmides, escales i laberints, perfils correguts formant frisos amb motllures i altres estructures del seu univers iconogràfic creen enigmàtics espais, paisatges metafísics tamisats per una llum mediterrània. Les seves obsessions espacials són les pròpies d'un arquitecte, que ha estat sempre la vocació frustrada d'aquest artista polifacètic.

El domini del dibuix, de la pinzellada i de la composició, així com la minuciosa representació de l'espai i del volum ens acosten novament a la singular dialèctica d'un artista reflexiu que plasma en les seves creacions un món torbador, un artista l'escrupolositat formal del qual no deixa pas a la improvisació.

Davant d'aquestes obres es fa evident que el pintor Subirachs comparteix amb l'escultor, el dibuixant i el gravador l'alfabet simbòlic i els recursos plàstics i conceptuals que caracteritzen de manera inconfusible el seu llenguatge.

L'univers subiraquí adquireix amb la pintura una dimensió diferent, però en realitat és el Subirachs de sempre, un creador cerebral i emocional.

Judit Subirachs-Burgaya

Doctora en Història de l'Art

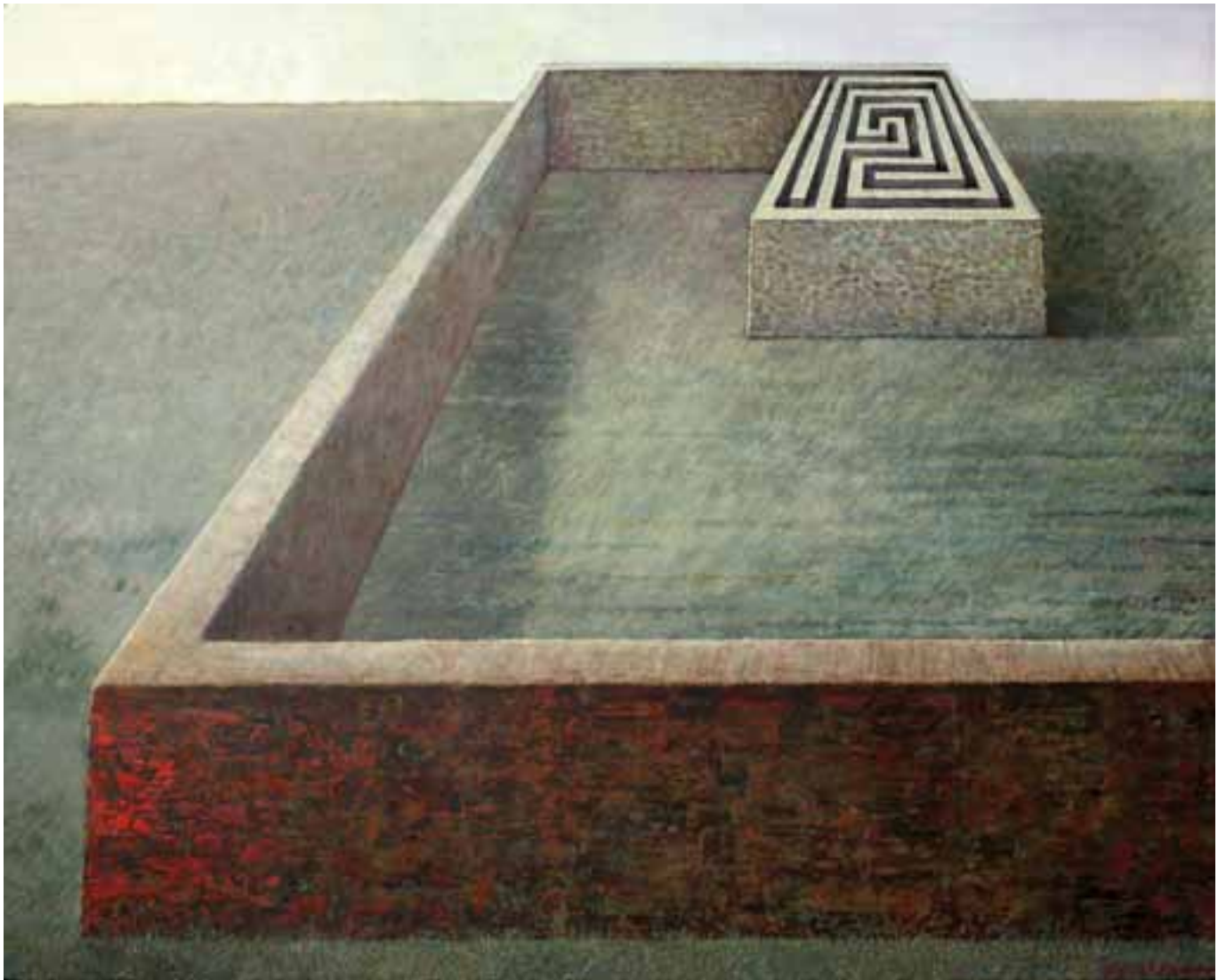

Dèdal

2004. Acrílic sobre taula 90 x 56 cm.

Nova versió, en acrílic sobre taula, de l'antic mite que explica com Minos va manar a Dèdal que construíss un palau que albergués el Minotaure. Es tracta d'un laberint de planta rectangular i de tanta alçada que evoca un clar rerefons meravellós. La via d'entrada i de sortida de la construcció és una escala, les mides de la qual fan pensar que la comunicació entre el món del laberint i l'extern a ell és complexa. El fons d'aquesta imatge està format per tres horitzons: el terra, el mar i el cel. Tots ells són de tons blavosos i grisosos, de manera que queden gairebé difuminats en un mateix pla cromàtic. El laberint contrasta amb aquest paisatge, ja que és de tons vermellorsos i ocres.

Malenconia

2005. Acrílic sobre taula. 60,5 x 75 cm.

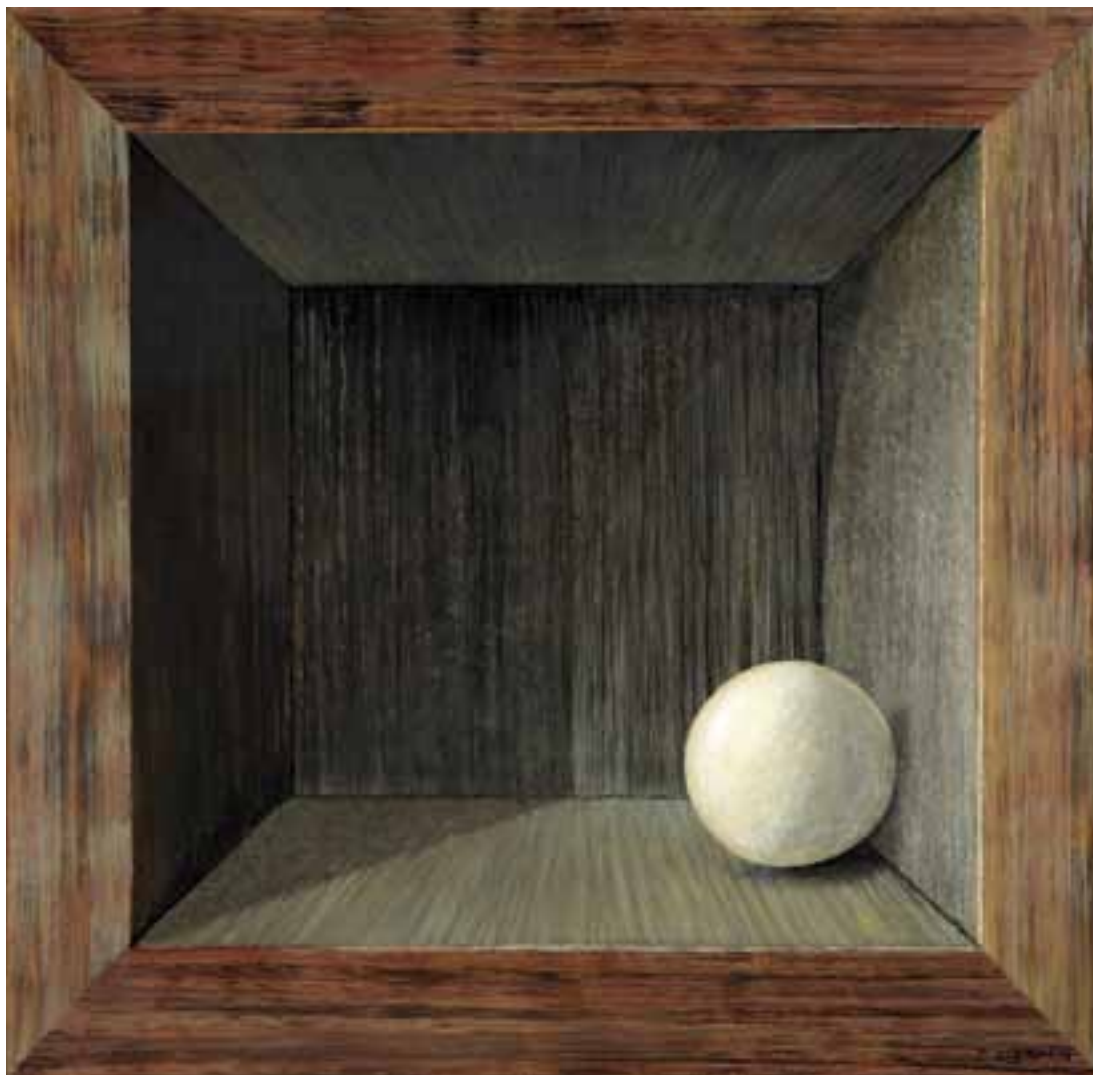
L'element protagonista d'aquesta obra és un dels leitmotiv subiraquians: el laberint, que simbolitza la solitud de l'home. L'espectador, per mitjà de l'angle picat, és convidat a observar-ne l'interior; en canvi, no li és revelat el final, ni tan sols si aquest existeix. El mur extern queda separat del nucli de la construcció. La paret rogenca, com més s'allunya en l'horitzó, més perd el seu color, tot adquirint el gris blavós de la resta del paisatge. La sensació de captivitat, d'aïllament, queda potenciada pel fet que el cel només ocupa una ínfima part del quadre.

Malenconia

2005. Acrílic sobre taula. 40 x 79 cm.

En aquest bodegó hi ha representats un cub, una pissarra amb un dibuix geomètric, un poliedre i una esfera. El cub és símbol de la matèria, mentre que l'esfera ho és de la Veritat i de la perfecció. La pissarra fa referència a la tècnica (que permet el control de la natura per part de l'home) i a l'art humana de la imitació. El poliedre és pres del conegut gravat d'Albrecht Dürer titulat *Malenconia I* (1514). Aquesta imatge, que simbolitza un dels estats anímics de l'home, és la que dóna el títol a aquest bodegó, en el qual predominen els colors terrosos.

Mida real

2006. Acrílic sobre taula. 40,5 x 41 cm.

En l'obra que ens ocupa Subirachs ha traslladat al seu univers pictòric una de les dualitats que ofereix el món màgic dels símbols. Es tracta de dues figures que al llarg de la seva trajectòria artística ha representat en nombroses ocasions: el cub i l'esfera (quadrat i cercle). La més estable de totes les formes, el cub, que representa la matèria, allotja a la més mòbil de les figures geomètriques, símbol de la perfecció i metàfora de la divinitat.

Icària II

2006. Acrílic sobre taula. 60 x 70 cm.

En la pintura que porta per títol *Icària*, Subirachs hi ha representat una torre de les aigües, simbolitzant l'enginy de l'home per dominar la natura. Concretament, es tracta de la torre del Poblenou, barri barceloní on va néixer l'artista. En aquesta pintura també hi apareix l'arc de Sant Martí, Iris, que simbolitza la comunicació i l'enllaç entre els humans i els déus per reforçar el valor metafísic de l'art. Alhora, l'arc de Sant Martí fa al·lusió a l'antic municipi de Sant Martí de Provençals, el sector costaner del qual va donar origen al barri industrial del Poblenou, concebut inicialment com un nou model de comunitat obrera i que va ser conegut amb el nom d'Icària per un grup d'icarians (seguidors d'un comunisme utòpic) que s'hi establiren a mitjan segle XIX.

La balustrada

2005. Acrílic sobre taula. 46,5 x 55 cm.

Quadre que reafirma el gust de l'artista pel classicisme. La balustrada atorga a l'escena equilibri, simetria i proporcionalitat. Les dues balustres centrals es toquen i s'encaixen gràcies a les seves formes complementàries, recurs que apareix en diverses obres de Subirachs com a símbol de l'encontre entre la naturalesa masculina i la femenina. Es tracta, doncs, d'una balustrada andrògina. El paisatge està format pel mar i el cel. Si bé el primer es mostra plàcid, el segon exhibeix tant serenitat com crispació. L'artista juga, novament, amb conceptes oposats que, al mateix temps, es complementen entre si.

La cruïlla

2005. Acrílic sobre taula. 65 x 91,5 cm

Subirachs aprofita la pintura per crear espais arquitectònics, els quals sempre li han despertat un fort interès. En aquesta obra delimita una cruïlla tot recuperant el tema del perfil corregut generador de grans motlures. Una edificació més gran s'entreveu a l'angle dret de la pintura, la qual li crea una ombra que pren la forma del perfil.

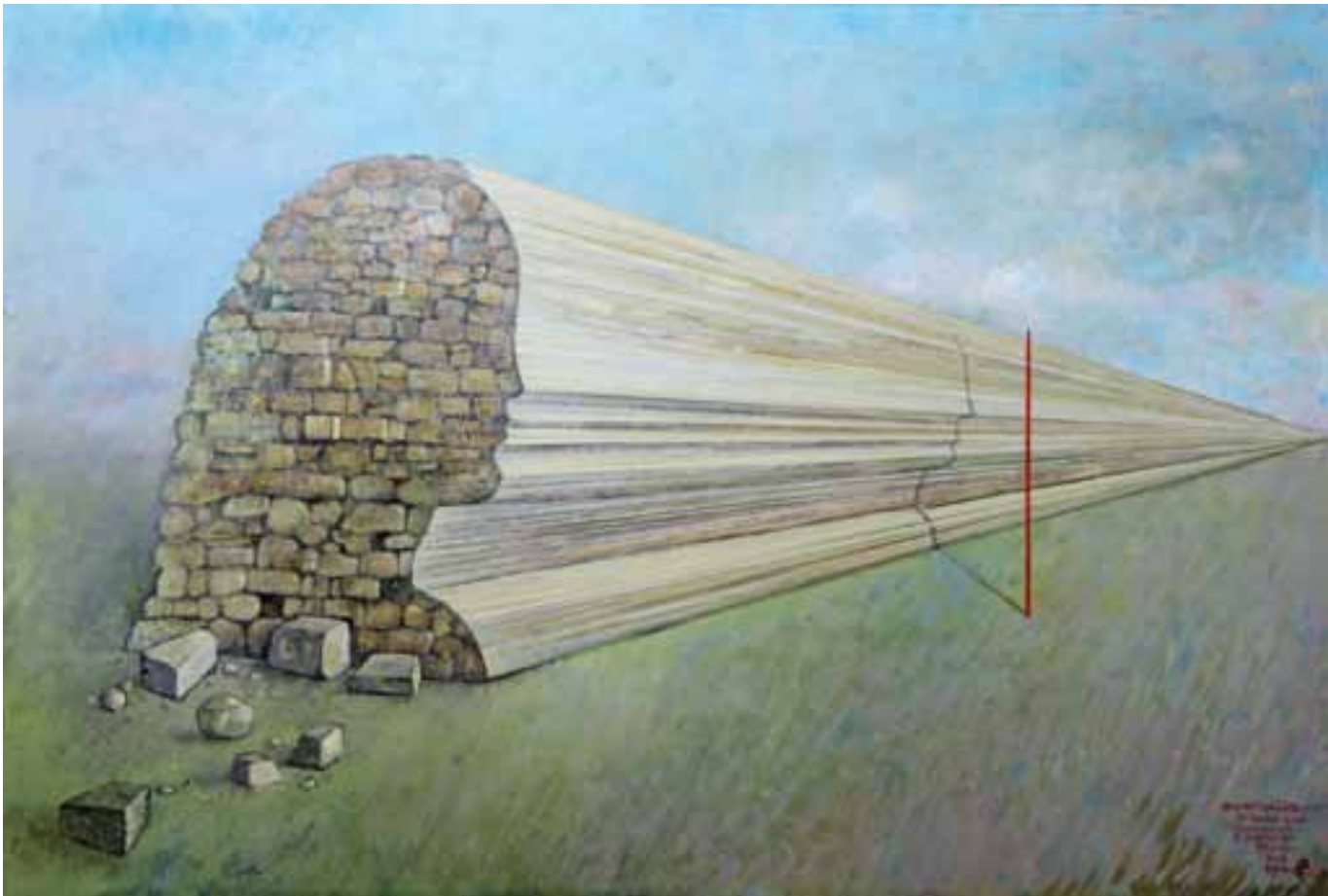

L'absent

Acrílic sobre taula. 45 x 60,5 cm.

En aquesta obra Subirachs adapta un dels seus temes recurrents a la tècnica pictòrica. Es tracta de fer present una figura a través del seu buit i no, en canvi, per mitjà de la seva presència. La primera vegada que Subirachs va utilitzar aquest recurs va ser l'any 1970 amb l'escultura titulada *Absent 649*. Encara hi ha un segon tret distintiu: el perfil corregut, que és introduït tot aprofitant el contorn que ha deixat el perfil femení absent enmig del mur.

Fragment d'infinít

2006. Acrílic sobre taula. 61 x 90 cm.

Acrílic sobre taula que recrea el tema del perfil corregut, recurs molt subiraquià. Enmig d'un paisatge lluminós, acompanyat d'un cel serè, hi ha un mur que s'allargassa –sembla que fins a l'infinít– cap al marge dret del quadre. El volum del mur té forma de perfil humà, forma que es posa de relleu per mitjà de dos recursos. En primer lloc, perquè a l'esquerra del quadre es mostra l'inici del mur petri. En segon lloc, gràcies a l'ombra d'una estaca vermella projectada en un punt del recorregut del mur.

Memòria del 66

2006. Acrílic sobre taula. 61 x 90 cm.

La perspectiva del quadre, amb el punt de fuga a l'esquerra, pren força pel mur que travessa el paisatge figurat. El mur és, de nou, un perfil corregut, marcat especialment en l'escletxa que queda a la part central de la pintura. La foscor dels colors que caracteritza el quadre només és trencada pel raig de llum que traspassa la construcció.

El museu

2005. Acrílic sobre taula. 60 x 80 cm.

L'espai museístic que proposa Subirachs en aquesta obra és creat per mitjà de quatre murs. Tots ells tenen la mateixa funció de representació d'un espai, però cada un té una forma i un color diferent de la resta. Els dos primers prenen una forma que recorda l'arc de triomf, monument arquitectònic commemoratiu, mentre que els dos darrers s'assimilen a l'envà, element de construcció amb funció de distribució de l'espai. Així doncs, les diferents funcions d'aquests elements es poden interpretar com a referència tant a l'artesanía com a l'art.

Minvant

2005. Acrílic sobre taula. 55 x 46 cm.

Aquesta pintura té com a referent escultòric *La torre de Babel*, de 1955. L'obra presenta una torre de Babel mig enderrocada pel pas del temps. Tot i així, encara transmet l'impuls ascendent que havia tingut en el passat. L'antiga construcció s'ha convertit en símbol del valor i de l'audàcia que un dia va caracteritzar la humanitat. L'únic observador que en queda és una lluna minvant, a l'angle superior esquerre. Els colors freds amb què Subirachs ha resolt el quadre refermen el missatge desolador que hi impera.

Mastaba II

2006. Acrílic sobre taula. 61 x 64 cm.

De nou, Subirachs presenta la seva interpretació de la mastaba, ara transformada en escala. Aquesta vegada l'èmfasi recau en la infraestructura de la tomba, efecte aconseguit gràcies al punt de vista picat com també pel fet que al costat de la mastaba hi ha un forat amb unes escales que condueixen a l'interior de la terra. Una lluna plena emergeix de la boirina que regna tota l'escena.

Inici

2006. Acrílic sobre taula. 60,5 x 64 cm.

En aquesta recuperació del tema del laberint, que pinta en un picat que permet contemplar el seu interior, l'artista s'interessa pel seu inici. El color vermell d'aquesta estructura contrasta amb el color terrós del sòl i el blau del cel. El major protagonisme del terra es deu al punt de vista del quadre.

Dos murs

2006. Acrílic sobre taula. 60,5 x 89,5 cm.

La llum i l'ombra juguen un paper essencial en la construcció d'espais. En un paisatge àrid i solitari, resolt amb colors terrosos, dos murs es perllonguen cap a l'horitzó tot creant un espai la penombra del qual contrasta amb la lluminositat de l'entorn. En un dels murs pren valor de símbol un grafit amb la figura d'un laberint.

Interior

2007. Acrílic sobre taula. 67 x 83 cm.

El tema, l'atmosfera i el tractament de la llum d'aquest acrílic, d'influència nòrdica (Hammershøi, Dreyer), són del tot singulars en la trajectòria de l'obra subiraquià. A la buidor de les estances s'hi suma la pronunciada perspectiva, que crea un efecte d'infinit, de retorn constant d'una mateixa imatge. El focus d'atenció està localitzat al centre del quadre, on es troba el punt de fuga.

L'obelisc

2006. Acrílic sobre taula. 60 x 75 cm.

Composició en què l'artista recupera l'obelisc com a símbol de l'art i el mur com a metàfora del temps i, per extensió, de la història. Cada un dels tres murs es correspon a un dels tres mil·lennis de l'era cristiana. Els quatre elements serveixen, a més a més, per construir una de les arquitectures típicament subiraquianes.

Santuari

2007. Acrílic sobre taula. 61 x 89,5 cm.

La figura protagonista d'aquesta pintura és, novament, arquitectònica. L'estructura recorda la d'un santuari amb planta de creu. En el punt d'intersecció de les dues naus hi ha una cúpula, de la qual només se'n veu la meitat. Allà on hi hauria d'haver l'altra semicúpula apareix una obertura que deixa l'interior de la construcció a la vista de l'espectador. El color vermell de la figura contrasta amb els tons grisosos del fons.

La terra i la lluna

2007. Acrílic sobre taula. 56 x 61 cm.

Poques vegades la idea de la mort –tan constant en l’obra de l’artista a partir dels anys setanta– ha estat expressada més dramàticament que en aquesta obra que reprèn el tema d’un dibuix homònim de l’any 1976. Des d’una perspectiva metafísica, veiem la Terra, amb les seves possibilitats de vida simbolitzades en el laberint, amenaçada per la Lluna que inclou dintre seu la visió espectacular d’un crani. Com va observar Maria Peña, la virtuositat tècnica d’aquest, contraposant-se a l’esquematzació del laberint, subratlla, com en un conte de Ray Bradbury o un film de Bertolucci, el misteri i l’angoixa de l’obra.

El xoc

2008. Acrílic sobre taula. 64 x 60,5 cm.

Com a al·lusió a la fi del món, l'artista presenta una composició paorosa en la qual apareix un planeta en davallada a freq de la cúpula d'un temple renaixentista. Subirachs va fer una altra pintura amb el mateix tema, plasmat sobre una taula de grans dimensions, que va titular *La guerra dels móns* en homenatge a Orson Welles.

Vuit graons II

2007. Acrílic sobre taula. 65 x 83 cm.

Aquesta recuperació de l'escala de l'enteniment de Ramon Llull conté un rerefons afegit que la fa singular. Subirachs se serveix de les croses dalinianes per crear la il·lusió de reforç al graó que simbolitza l'home. Si en altres ocasions havia posat èmfasi en aquest graó tot pintant-lo en vermell, ara el remarca amb aquest homenatge a Dalí.

Vers la llum

2009. Acrílic sobre taula. 90 x 60 cm.

Una vegada més, Subirachs representa dos conceptes oposats: la foscor i la llum. En l'escena, emmarcada per uns arcs de mig punt que cobreixen un túnel, hi destaca el treball de la perspectiva i del contrallum. En el punt de fuga, col·locat al centre, una escletxa entre murs deixa entrar l'únic punt de lluminositat directa, metàfora d'esperança.

CRONOLOGIA

- 1927 JOSEP MARIA SUBIRACHS SITJAR neix l'11 de març a Barcelona, al carrer Pere IV del barri del Poblenou. Fill de Josep Subirachs Casanovas, obrer de la fàbrica de tints Rottier, i de Josepa Sitjar Ferrer.
- 1941 Treballa al taller d'un daurador aficionat a l'escultura i aprèn a modelar.
- 1942 Entra com a aprenent al taller de l'escultor Enric Monjo.
- 1945 Assisteix a classes nocturnes de dibuix, com a alumne lliure, a l'Escola Superior de Belles Arts de Barcelona.
- 1947 Abandona el taller d'Enric Monjo i treballa, durant uns mesos, al taller de l'escultor noucentista Enric Casanovas.
- 1948 El 2 de gener mor Enric Casanovas.
- Organitza, conjuntament amb un grup d'artistes del Poblenou, un homenatge pòstum a Casanovas i fa una conferència sobre l'obra del mestre desaparegut.
- Primera exposició individual a la Casa del Libro de Barcelona.
- 1949 La seva participació en el II Salón de Octubre li serveix per obtenir el reconeixement públic. Fins l'any 1957 participa en aquest saló sense interrupció.
- 1950 Funda amb els escultors Francesc Torres Monsó i Martí Sabé, i els pintors Esther Boix, Ricard Creus i Joaquim Datsira, el grup Postectura, que es presenta amb un manifest i una exposició a les Galeries Laietanes de Barcelona.
- 1951 Obté una beca del Cercle Maillol de l'Institut Francès de Barcelona per estudiar a París.
- 1953 Forma part, conjuntament amb Enric Planasdurà, Antoni Tàpies, Joan Josep Tharrats, Joan Fluvià i Alexandre Cirici Pellicer, de la Comissió Organitzadora de l'Associació d'Artistes Actuals (AAA).
- Obté el Primer Premi d'Escultura en el III Saló de Jazz de Barcelona, organitzat pel Club 49 a les Galeries Laietanes.
- 1954 Convidat pel pintor belga Luc Peire, es trasllada a Bèlgica, on resideix, treballa i exposa individualment i en grup fins el 1956.
- 1955 El 23 de novembre es casa a Brussel·les amb Cecília Burgaya.
- 1956 Participa a l'exposició inaugural de les Galerías Jardín de Barcelona.
- 1957 Escultura *Forma 212* per a l'entrada de les Llars Mundet de Barcelona, primera obra abstracta col·locada a la via pública d'aquesta ciutat.
- Medalla de bronze a la II Biennal Mediterrània d'Alexandria (Egipte).
- 1958 Gran Premi Sant Jordi, concedit per la Diputació de Barcelona, per l'escultura *Catedral*.
- Premi d'Escultura Julio González de l'Associació d'Artistes Actuals i la Cambra Barcelonesa d'Art Actual per l'escultura *Tekel*.
- Guanya el concurs convocat pel Foment de les Arts Decoratives per la realització de les plaques que es concediran en els Premis FAD d'Arquitectura i Interiorisme.

- 1959 Fa, en col·laboració amb el ceramista Antoni Cumella, el relleu *Les Taules de la Llei* per a la façana de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.
- Guanya el concurs per realitzar les escultures de la façana del santuari de la Virgen del Camino de Lleó. Des de l'agost d'aquest any i fins a la inauguració del santuari, viu entre Madrid, Lleó i Barcelona.
- 1960 L'escultura abstracta *Evocació marinera* és col·locada al passeig que actualment duu el nom de Joan de Borbó, al barri de la Barceloneta de Barcelona. L'escultura *Santuari* presideix l'escenificació de *La pell de brau*, de Salvador Espriu, representada a la Cúpula del Coliseum, seu de l'efímer Museu d'Art Contemporani creat per Alexandre Cirici Pellicer.
- 1961 S'inaugura el santuari de la Virgen del Camino de Lleó, on ha fet tretze grans figures de bronze per a la façana, quatre portes, també de bronze, i diversos objectes de culte per a l'interior de l'edifici.
- 1962 Escenografia per a l'obra teatral *Primera Història d'Esther*, de Salvador Espriu, dirigida per Ricard Salvat al Teatre Romea de Barcelona.
- Escultura *Cera perduda vertical* als jardins del Market Center Award de Dallas. Creu de Sant Miquel a Montserrat.
- 1963 Monument a Narcís Monturiol a Barcelona.
- Monument a les víctimes de les inundacions del Vallès a Rubí.
- 1964 Exposa l'escultura *Polifem* a la Sala Gaspar de Barcelona.
- 1965 Monument a Pompeu Fabra a Planoles.
- Monument a les víctimes de l'accident aeri de Carmona (Sevilla).
- 1966 Li és concedit el I Premi Internacional de Dibuix Ynglada-Guillot.
- Es col·loca la seva obra *La columna* al museu Middelheim d'Anvers (Bèlgica).
- Fa la medalla commemorativa de la creació del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona, que serveix per recaptar diners per fer front a les multes imposades als implicats en els fets de la «caputxinada».
- 1967 Escultura *Venus de Peníscola* a Peníscola (Castelló).
- Escultura-rellotge *La mesura de l'espai-temps* per a l'edifici Mercuri de Barcelona.
- 1968 Monument al Comerç Internacional a Dallas (EUA).
- Monument a Mèxic DF, en record de la XIX Olimpíada.
- Escenografia per a l'obra teatral *Primera Història d'Esther*, de Salvador Espriu, segona versió dirigida per Ricard Salvat, al Teatre Romea de Barcelona.
- Sala especial a la XXXIV Biennal Internacional d'Art de Venècia.
- 1969 Monument *Homenatge a Barcelona* al Parc de Montjuïc de Barcelona.
- Fris i gran mural per a la façana del nou edifici de l'Ajuntament de Barcelona.
- Mural per a l'estació Diagonal del Ferrocarril Metropolità de Barcelona.

- 1970 Monument a Sant Domènec a Montserrat.
Instal·lació per als lleons i els tigres al Parc Zoològic de Madrid.
- 1971 Li és concedit, a Barcelona, el Primer Premi Internacional Sant Martí d'Or.
Relleus per a la façana del Banc de Sabadell a la Rambla de Catalunya de Barcelona.
Relleus *Comunicació* i *Computació* per a la façana de l'edifici Indubán de la plaça Francesc Macià de Barcelona.
- 1972 Escultura *Al otro lado del muro* al Museo de Escultura al Aire Libre del passeig de la Castellana de Madrid.
- 1973 Relleu per a l'edifici Torre Urquinaona de Barcelona.
Escultura *La huella* a Santa Cruz de Tenerife (Canàries).
Es publica el llibre *Subirachs* de Daniel Giralt-Miracle.
- 1974 Obté el Premi de la Crítica barcelonina a la millor exposició de la temporada 1972-1973.
- 1975 Monument a l'Hospitalet de Llobregat.
Porta de bronze que comunica el Palau del Lloctinent amb el Saló del Tinell a Barcelona.
Es presenta, a la galeria René Metrás de Barcelona, el llibre *Subirachs* de José Corredor-Matheos, publicat per Ediciones Polígrafa.
Es presenta, a la galeria Artur Ramon de Barcelona, el llibre *Subirachs o retrat de l'artista com a escultor adult* de Maria Aurèlia Capmany, publicat per Editorial Pòrtic.

- 1976 Porta per a la sagristia de la capella de Sant Jordi i relleu *Sant Jordi-Teseu* a la llotja que uneix el Palau de la Generalitat de Catalunya amb la Casa dels Canonges a Barcelona.
És nomenat Corresponding Member of the Hispanic Society of America a Nova York.
Monument a Ramon Llull a Montserrat.
- 1977 Capella del Santíssim (altar i relleu de la porta) a la Basílica de Montserrat.
Escenografia per a l'obra *Èdip rei*, de Sòfocles, en versió de Jaume Vidal Alcover, representada al Teatre Grec de Barcelona sota la direcció de Josep Anton Codina (Companyia de Teatre La Roda).
- 1978 Escenografia per a l'obra *Esperando a Godot*, de Samuel Beckett, en versió i direcció de Vicente Sáinz de la Peña (Compañía María Paz Ballesteros de Madrid).
- 1979 Fris a la façana de l'estació de ferrocarrils de Sants de Barcelona.
Monument a Manresa.
- 1980 És elegit acadèmic per la secció d'escultura de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.
Escenografia per a l'obra *Les Bacants*, d'Eurípides, en adaptació de Josep Montserrat i direcció de Ricard Salvat.
- 1981 Escenografia del ballet *Phèdre, acte II, scène 5*, que, amb coreografia d'Alain Marty, és estrenat a l'Opéra Comique de París.

- Relleu a l'aeroport internacional de Barajas a Madrid (actualment el relleu és situat a l'aeroport d'Alacant).
- Al Parlament de Catalunya es col·loca una placa de bronze en homenatge a la Resistència, esculpida per Subirachs i lliurada per l'Associació Catalana d'Ex-Presos Polítics.
- 1982 Fa el discurs d'ingrés com a acadèmic electe de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.
- Li és concedida la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.
- L'escultura *Núria-Fedra*, inspirada en l'obra de Salvador Espriu *Una altra Fedra, si us plau* interpretada per l'actriu Núria Espert, és instal·lada a la seu del Museu de les Arts de l'Espectacle, depenent de l'Institut del Teatre de Barcelona.
- Monument al Redreçament de la Generalitat de Catalunya a Cervera.
- 1983 Escultura *Jònica-Homenatge a Kavafis* a Palma de Mallorca.
- Escultura *Olimp* al parc del Château de Vidy a Lausana (Suïssa).
- Monument al president de la Generalitat de Catalunya, Francesc Macià, a Vilanova i la Geltrú.
- Relleu monumental a Mataró.
- 1984 Monument a Pau Casals a Sant Salvador del Vendrell.
- Es col·loca l'escultura *Matèria-forma* al vestíbul de l'edifici de l'Ajuntament de Barcelona.
- Bust del president Francesc Macià al pati dels Taroners del Palau de la Generalitat de Catalunya a Barcelona.
- Tomba de Pau Casals al cementiri del Vendrell.
- Li és concedida la Medalla de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- 1985 Relleus a l'entrada del Banc de Sabadell al passeig de Gràcia de Barcelona.
- Ambó a l'altar major del Monestir de Poblet.
- Medalla del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana.
- 1986 Monument a Salvador Espriu a Santa Coloma de Farners i relleu dedicat al mateix poeta a l'edifici antic de la Universitat de Barcelona.
- Monument al Comte Borrell II a Cardona.
- Bust de la pianista Rosa Sabater al Palau de la Música Catalana a Barcelona.
- Escultura de Sant Jordi a Montserrat.
- Monument als constructors de la catedral de Girona, al call d'aquesta ciutat.
- És nomenat Officier dans l'Ordre des Arts et des Lettres de França.
- El 10 de juny, 60è aniversari de la mort d'Antoni Gaudí, s'incorpora a les obres del temple de la Sagrada Família de Barcelona per fer els grups escultòrics de la façana de la Passió.

1987 Monument *Els pilars del cel* en commemoració dels Jocs Olímpics a Seül (Corea del Sud).

És nomenat, per la seva aportació en el món de les Arts, Personalité de l'Année, distinció internacional que s'atorga a París.

El novembre col·loca *La flagel·lació*, primera escultura a la façana de la Passió del temple de la Sagrada Família de Barcelona.

1988 Monument a Gaspar de Portolà, amb la col·laboració de Francesc Carulla, a San Francisco (Califòrnia).

Monument a Federico García Lorca a Cadaqués.

1989 És elegit acadèmic de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando de Madrid.

Monument *Unió d'Orient i Occident* a Seül (Corea del Sud), amb motiu del primer aniversari de les Olimpíades celebrades en aquest país.

Escultura *Clio* a Sant Julià de Lòria (Andorra).

1990 Fa el discurs d'ingrés com a acadèmic electe de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando de Madrid.

Bust del president Lluís Companys al pati dels Taroners del Palau de la Generalitat de Catalunya a Barcelona.

Monument al *Mil·lenari de Catalunya* a Tarragona.

Es presenta, a la llibreria Tocs de Barcelona, el llibre *Subirachs* de Lourdes Cirlot, publicat per Artur Ramon.

El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya organitza una exposició retrospectiva de l'obra de Subirachs a l'Art Museum Ginza de Tòquio (Japó).

1991 Monument al president Francesc Macià a la plaça de Catalunya de Barcelona.

1992 Creació escenogràfica per a l'obra teatral *Cavalls de mar*, dels germans Josep Lluís i Rodolf Sirera, posada en escena per Josep Maria Flotats i Ignasi Camprodon i estrenada al Teatre Poliorama de Barcelona.

1993 Fris *Iris* a la plaça de Colón de Madrid.

Presentació a Barcelona i Madrid del llibre *La sima de las penúltimas inocencias*, de Camilo José Cela, amb dibuixos de Josep M. Subirachs.

Es presenta a la Sala d'Art Maragall de Barcelona el llibre *Aproximació a l'obra gràfica de Subirachs* de Pilar Vélez, publicat per Editorial Mediterrània.

1994 Escultura *Catalunya* a la plaça Catalunya de Sabadell.

1995 Es col·loca la primera porta de bronze, dedicada a l'Hort de Getsemaní, a la façana de la Passió del Temple de la Sagrada Família de Barcelona.

1996 Medalla d'Or del Fons Internacional de Pintura de Barcelona.

1997 És nomenat Artista Català viu més important del segle xx, segons enquestes realitzades per *La Vanguardia*, Catalunya Ràdio i Enciclopèdia Catalana.

1998 El Ministeri d'Educació i Cultura de l'Estat espanyol li atorga la Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts.

- 1999 Bust del president Josep Tarradellas al pati dels Taroners del Palau de la Generalitat de Catalunya, a Barcelona.
- 2000 Es col·loquen les dues darreres portes de bronze, una dedicada a l'Evangeli segons Mateu i l'altra a l'Evangeli segons Joan, a la façana de la Passió de la Sagrada Família de Barcelona.
- 2001 El Museu de Mataró organitza la mostra *Subirachs. Idea, matèria, forma*, retrospectiva amb més d'un centenar d'obres exposades.
- El 27 de juliol signa, amb la Fundació Caixa Penedès, un acord segons el qual l'esmentada fundació es compromet a proporcionar i finançar un edifici adient perquè l'obra de l'artista pugui ser exposada de manera permanent públicament.
- 2002 L'escultura *Jònica. Homenatge al Noucentisme* és col·locada als Jardins del Balneari Vichy Catalán de Caldes de Malavella.
- 2003 El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya organitza una exposició retrospectiva de l'obra de Subirachs al Palau Moja de Barcelona.
- Realitza una escultura monumental per al Parc d'Escultures de la ciutat de Gwangju, província de Gyeonggi (Corea del Sud).
- La Real Academia de Bellas Artes de Santa Isabel de Hungría de Sevilla li atorga la Medalla d'Honor d'Escultura.
- 2004 Inicia una etapa creativa en la qual es dedica preferentment a la pintura.
- 2005 El 4 de maig es col·loca l'Ascensió, darrera figura que culmina el conjunt escultòric de la façana de la Passió del temple de la Sagrada Família de Barcelona.
- 2006 Es publica el llibre *Subirachs a Catalunya. Obra en espais públics*, editat per Editorial Mediterrània.
- 2007 Coincidint amb el vuitantè aniversari de l'artista, el Museu de Montserrat organitza l'exposició *Subirachs a Montserrat*.
- El 18 d'abril s'inaugura la figura de bronze de *Sant Jordi* a la nau del temple de la Sagrada Família de Barcelona.
- 2008 El 13 de juliol s'inaugura una escultura monumental de Subirachs al Parc de Can Robert de Sitges (Barcelona).
- 2009 Es col·loca a la façana de la Glòria del temple de la Sagrada Família de Barcelona la porta de bronze del Parenostre, dissenyada per Subirachs.
- 2010 Durant un mes i mig s'exposa a La Lonja de Saragossa i amb el patrocini de Caixa Penedès *Subirachs. Analogías, dualidades, oposiciones* la mostra retrospectiva més extensa que s'ha organitzat mai de l'obra de Subirachs.

Comissària: Judit Subirachs-Burgaya
Textos: Judit Subirachs-Burgaya, Clea Subirachs Barraquer
Fotografies: Miquel Badia
Coordinació editorial: Mònica Estruch

Edició a cura d'Editorial Mediterrània
Impressió: Ormoprint, Barcelona
DL: B-44.585-2010